

สุรศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้าตามกระแสของผู้เชี่ยวชาญ

นายประสาค สง่าศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-967-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017101

๒๕๓๔.๑๑.๑๑

SCHOOL HEALTH EDUCATION IN THE NEXT DECADE
ACCORDING TO THE EXPERTS' POINTS OF VIEW

Mr. Prasat Sa-ngasilp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-967-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สุขศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้าตามทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญ
 โดย นายประสาธ สง่าศิลป์
 ภาควิชา พลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ บิตยานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Signature]
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารักษ์)

[Signature]
อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์สุชาติ โสมประยูร)

[Signature]
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ บิตยานนท์)

[Signature]
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล นุรักษ์ธีวิน)

[Signature]
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวีแย้ สุกกรี)

[Signature]
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ประสาธน์ สง่าศิลป์ : สุขศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้าตามทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญ (SCHOOL HEALTH EDUCATION IN THE NEXT DECADE ACCORDING TO THE EXPERTS' POINTS OF VIEW) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์สชาติ โสมประยูร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ บิตยานนท์, 159 หน้า

ISBN 974-578-967-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและรวบรวมทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่องานสุขศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางสุขศึกษา จำนวน 30 ท่าน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นแล้วคำนวณหาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในทศวรรษหน้าเนื้อหาหลักสูตรสุขศึกษาจะครอบคลุมเรื่อง โภชนาการ สวัสดิภาพ การปฐมพยาบาล โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ สุขภาพจิต การสันทนาการสิ่งแวดล้อม การบริการสาธารณสุข ความรู้เรื่องเพศ สิ่งเสพติดให้โทษ สุขภาพผู้บริโภค และสุขภาพผู้สูงอายุ พร้อมทั้งจะเน้นการสร้างเสริมสมรรถภาพทางจิตควบคู่ไปกับสมรรถภาพทางกาย โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนรู้จักสิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อสุขภาพตนเองและส่วนรวม ให้อ่านจิตวิเคราะห์และวิจารณ์ปัญหาสุขภาพ และสามารถแก้ไขความเชื่อและความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับสุขภาพและสวัสดิภาพ และให้ตระหนักถึงการพัฒนาลingkunganสิ่งแวดล้อมอีกด้วย สำหรับด้านการเรียนการสอนจะเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี โดยนำกระบวนการกลุ่ม การค้นคว้าทดลองทฤษฎีทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และจิตวิทยาสังคมมาประยุกต์ใช้ รวมทั้งนักเรียนจะมีบทบาทที่ร่วมกิจกรรมมากขึ้น
2. การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียนจะให้ความร่วมมือและเอาใจใส่ต่อการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพมากขึ้น
3. การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน จะมีห้องพยาบาลและเจ้าหน้าที่คอยให้บริการ นักเรียนทุกคนจะได้รับภูมิคุ้มกันโรคและจัดให้มีบริการแนะแนวสุขภาพ โครงการอาหารกลางวันจะได้รับความสนใจจากผู้ปกครองและนักเรียนซึ่งจะส่งผลให้น้ำหนักและส่วนสูงของนักเรียนโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น
4. การจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน ผู้บริหารจะเห็นความสำคัญของงานสุขศึกษามากขึ้น รวมทั้งครูอนามัยโรงเรียนจะมีบทบาทต่องาน โครงการสุขภาพในโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น สำหรับการจัดตั้งและดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนและการวางแผนเพื่อพัฒนางานสุขศึกษาในโรงเรียนนั้นจะยังคงมีบทบาทต่อไป
5. การส่งเสริมบุคลากรทางสุขศึกษาในโรงเรียนจะดำเนินไปอย่างมีระบบ โดยเฉพาะการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้ทางการวิจัยด้านสุขศึกษาจะเป็นไปอย่างกว้างขวาง กระทรวงสาธารณสุขจะมีบทบาทเกี่ยวกับงานสุขศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น การผลิตบุคลากรทางสุขศึกษาในโรงเรียนจะยังคงเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ ส่วนวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียนจะเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรสถาบันผลิตครูทั่วไป

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

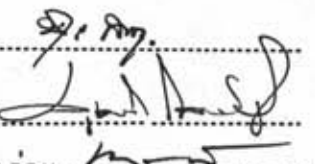
PRASAT SA-NGASILP : SCHOOL HEALTH EDUCATION IN THE NEXT DECADE ACCORDING TO THE EXPERTS' POINTS OF VIEW. THESIS ADVISOR : PROF.SUCHART SOMPRAYOON, CO-ADVISOR : ASST.PROF.TAVEEWAT PITAYANON, Ed.D.159 PP.ISBN 974-578-967-4

The purpose of this research was to study and gather the experts' points of view concerning school health education in the next decade by using the Delphi Technique. The 30 experts were purposively selected from all health education experts. The constructed questionnaire was used to gather data from the experts. Medians, modes and interquartile ranges were utilized for interpretation of the data.

The findings of this study indicated :

1. In the next decade, health education curriculum contents will include the following topics : nutrition, safety, first-aid, communicable disease, non-communicable disease, mental health, environmental sanitation, public health service, sex information, narcotics, consumer health, and aging health concentrated on the increasing of the mental fitness together with the physical fitness for the quality of life development with the instructional purposes will be on rights, duties, self and public health responsibility ; know how to think, analyze and criticize rationally on health problems ; be able to correct the wrong believes and understandings concerning health and safety by using the principle of scientific rational ; to concern on the environment development. The instruction will concentrate on more practices than theories by using the group process, research and the experiment of behavioral sciences theory and the application of the social psychology and also let students participate more on activities.
2. In school health environmental management in both elementary and secondary education levels, school administrators, teachers and students will cooperated and pay more attention to health environment.
3. School health service management will be provided by first-aid room and regular service officers. Students will be taken care of the disease protection and students health guidance ; lunch program will be interested by parents and students quite well as the effects of the increasing of the students' average weight and height.
4. In the management administration of school health education, the administrators will find more significance of health education tasks. School nurse teachers will take more roles on school health programs. There will be more problems on the establishment and operation of school health education task development planning and school health committee.
5. School health education personnel promotion will be systematic, especially the training for the academic increasing. There will be more wide health education research. The ministry of public health will take more roles concerning school health education and also school health education personnel graduation will know more theories than practices. School health program will be the required course in general teacher institution curriculum.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความกรุณาจากศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ นิตยานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยทั้ง 30 ท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 รอบ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพล พลภักทธีวิน ที่ให้คำปรึกษาเรื่องเทคนิคเดลฟายเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์รัชณี ชวัญบุญจัน ที่เขียนบันทึกให้กำลังใจ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สุริยวงศ์ ที่ได้ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รองศาสตราจารย์ ดร.โมษิต อินทวงศ์ และ คุณก้ำจัด กล้าพระบุตร ที่ได้คอยแนะนำช่วยเหลือด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณเน็ญจวรรณ วงศ์อนันต์ และอาจารย์มณี เกษมภา ที่ได้ให้กำลังใจตลอดมา รวมทั้งอาจารย์สมศรี สง่าศิลป์ ลูกณัฐ ลูกเนม และลูกนิก ที่คอยอำนวยความสะดวกและให้กำลังใจเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแด่คุณพ่อ คุณแม่ และครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเบ้เมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อตกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ	23
ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	31
การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	53

	หน้า
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	79
ประวัติผู้วิจัย	159

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ทรรคนะด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน	38
2	ทรรคนะด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน	43
3	ทรรคนะด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน	45
4	ทรรคนะด้านการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	48
5	ทรรคนะด้านการส่งเสริมบุคลากรทางสุขศึกษาในโรงเรียน	50
6	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้า แต่ละข้อจากแบบสอบถามรอบที่ 2	85
7	แสดงค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ยระหว่างควอไทล์ของสุขศึกษาในโรงเรียน ในทศวรรษหน้า แต่ละข้อในแบบสอบถามรอบที่ 2	90
8	แสดงจำนวนผู้เชี่ยวชาญด้านสุขศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้า แต่ละข้อจากแบบสอบถามรอบสุดท้าย	95
9	แสดงค่ามัธยฐาน ฐานนิยม ความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน ค่าเฉลี่ยระหว่างควอไทล์ ของสุขศึกษาในโรงเรียนในทศวรรษหน้า แต่ละข้อในแบบสอบถามรอบสุดท้าย	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย